

УДК 331.56/57:355.01(477)

Кригульська Т.Б.¹, Солоділова А.О.²

¹канд. іст. наук, доц. НУ«Запорізька політехніка»

²студ. гр. МТЕ-211 НУ«Запорізька політехніка»

БЕЗРОБІТТЯ ТА ЗАЙНЯТІСТЬ НА РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ: ВПЛИВ ПОВНОМАСШТАБНИХ ВОЄННИХ ДІЙ

Зайнятість та безробіття – це економічні категорії, що характеризують стан ринку праці будь-якої країни. Зайнятість розглядається як трудова діяльність працездатних осіб, що надає їм можливість отримувати дохід. Безробіття визначається як стан в економіці, при якому частина працездатних людей, активно шукаючи

роботу, не може її знайти. Очевидним є факт, що за рахунок співвідношення цих двох категорій визначається не тільки бюджет країни, але й стан економіки в цілому.

Нинішня ситуація в Україні є непростною. Майже щодня руйнуються економічні об'єкти, значна кількість територій перебуває під окупацією. Масовий виїзд людей спричинив зменшення працездатного населення. Наразі спостерігається інфляція, подорожчання транспортних послуг, підвищення цін на речі та продукти першої необхідності. Життєвий рівень населення стрімко знижується. Разом з тим рівень заробітної платні та соціальних виплат залишається незмінним.

Зайнятість на ринку праці в Україні, незважаючи на це, наразі характеризується позитивними показниками, оскільки на початку війни центр зайнятості України зміг удосконалити свої надбання в кращу сторону, розширив і спрямував свої потужності не тільки на допомогу в підбиранні та отриманні роботи для працездатних, але також на організацію виплат для населення, яке зазнало масових утисків у вигляді психологічних і фізіологічних травм через війну.

На ринку праці, хоч і спостерігається певний дисбаланс, створюються вакансії для бажаючих працювати. На червень 2022 року в сфері зайнятості провідними були вакансії за такі професійними напрямками: продажі – 23,5% ; IT, телеком та Інтернет – 12,2% ; початок кар'єри, студенти становлять 11,7 % ; транспорт, логістика – 6,8 % ; робітничий персонал – 5,5% ; виробництво та сільське господарство – 5%, так само складає і маркетинг, реклама, PR; бухгалтерія, управлінський облік – 4,3%; будівництво, нерухомість – 4,2%, адміністративний персонал – 3,1% [1]. Наведена статистика свідчить про те, що наразі в Україні більшість роботодавців орієнтуються на професії, що надають послуги у задоволенні первинних потреб, та, перш за все, пов'язані більшою мірою з обслуговування населення. Вторинні послуги, такі як страхування, послуги юридичної сфери, туризму, тобто все те, що не користується суттєвим попитом серед населення, відійшло на другий план.

Значною проблемою для воєнної економіки України, як свідчать дослідження, залишається безробіття. З одного боку, спостерігається зниження економічної активності населення (особливо в регіонах, де ведуться активні бойові дії, та на окупованих територіях) та згорання роботи окремих бізнесів і навіть галузей виробництва в умовах постійних обстрілів та руйнувань. Тобто це ті явища та процеси, що зумовлюють зменшення кількості робочих місць, а за рахунок цього і скорочення кількості працездатного населення. З іншого боку, у

порівнянні з попереднім роком безробіття характеризується у позитивному відношенні, оскільки його темпи зменшилися на 8%. Це відбулося за рахунок скорочення чисельності населення, а також масової міграції за кордон [3].

За інформацією Державного центру зайнятості, на початок жовтня 2022 року чисельність офіційно зареєстрованих в Україні безробітних сягнула 260 тис. осіб. Результати досліджень Групи «Рейтинг» показують, що, серед тих, хто мав роботу до війни, працюють у звичному режимі лише 36%, віддалено або частково – 19%, знайшли нову роботу – 6%, втратили роботу й нині не працюють – 37% [2].

Для уповільнення темпів зростання безробіття по Україні уряд застосовує такі заходи як посилення гнучкості ринку праці, оптимізація трудових відносин, стимулювання зайнятості, релокації підприємств та створення нових робочих місць тощо. Це дає змогу робити висновок про те, що економічний стан для країни є не менш важливим, ніж військовий.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Що відбувається з ринком праці під час війни [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.the-village.com.ua/village/business/fail/328215-work-during-wartime>
2. Ринок праці в умовах війни : тенденції та перспективи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/rynok-pratsi-v-umovakh-viyny-tendentsiyi-ta-perspektyvy>
3. Державний гравець на ринку праці. Наскільки ефективна служба зайнятості в умовах великого безробіття. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://lb.ua/economics/2022/09/19/529536_derzhavniy_gravets_rinku_pratsi.html